

UNIVERSITAT DE LLEIDA
FACULTAT DE CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ

TITULACIÓ: Grau en Educació Social

CODI: 100900 **MATÈRIA:** Antropologia i Sociologia

MÒDUL: I. Antropologia i Sociologia

PROFESSOR/A RESPONSABLE: Cecilio Lapresta

EQUIP DOCENT: Cecilio Lapresta, Paula Durán

CURS ACADÈMIC: 2013/2014

CARÀCTER: Formació bàsica

CURS: 1r

Semestre: Anual

CRÈDITS ECTS: 12

Idioma d'impartició: Català

COMPETÈNCIES

1. Conèixer la gènesi i els paradigmes teòrics de l'Antropologia i la Sociologia com a disciplines analítiques de la societat, les institucions socials, els col·lectius i l'individu.
2. Incorporar de forma crítica la configuració i característiques de la societat actual.
3. Conèixer l'enfocament d'anàlisi de l'Antropologia i la Sociologia sobre els reptes que presenta la societat actual i el paper de l'Educació Social.
4. Capacitar per tal de planificar, dissenyar i dur a terme amb rigor la investigació social.
5. Introduir al coneixement i ús de Tècniques d'Investigació Social quantitatives i qualitatives.
6. Dominar les TIC.
7. Expressar-se correctament oralment i per escrit.

OBJECTIUS

1. Identificar els diferents paradigmes teòrics de l'Antropologia i la Sociologia com a disciplines analítiques de la societat, les institucions socials, els col·lectius i l'individu.
2. Explicar i argumentar els diferents paradigmes teòrics de l'Antropologia i la Sociologia com a disciplines analítiques de la societat, les institucions socials, els col·lectius i l'individu.
3. Relacionar els diferents paradigmes teòrics de l'Antropologia i la Sociologia com a disciplines analítiques de la societat, les institucions socials, els col·lectius i l'individu.
4. Conèixer la configuració i característiques de la societat actual.
5. Desenvolupar una perspectiva crítica sobre els factors socials que intervenen en la configuració i característiques de la societat actual.
6. Identificar des d'una perspectiva sociològica i antropològica els reptes que presenta la societat actual.
7. Explicar i argumentar des d'una perspectiva sociològica i antropològica els sobre reptes que presenta la societat actual.
8. Desenvolupar una perspectiva crítica sobre els reptes que presenta la societat actual.
9. Planificar una investigació social connectada amb els àmbits d'actuació que aborda l'Educació Social.
10. Tenir coneixement i capacitat d'ús bàsiques de Tècniques d'Investigació Social quantitatives i qualitatives.
11. Dur a terme una investigació social connectada amb els àmbits d'actuació que aborda l'Educació Social.
12. Participar activament i de forma compromesa en el treball en equip.
13. Expressar-se correctament oralment i per escrit.
14. Dominar les TIC en les activitats.

CONTINGUTS

MÒDUL I: INTRODUCCIÓ A LA SOCIOLOGIA I L'ANTROPOLOGIA

- Tema 1. La Gènesi de les Ciències Socials: la construcció socio-històrica de les disciplines.
- Tema 2. Els paradigmes teòrics de la Sociologia: dels pares fundadors als corrents contemporanis.
- Tema 3. Els paradigmes teòrics de l'Antropologia.
- Tema 4. La complementarietat entre la Sociologia i l'Antropologia.
- Tema 5. Les institucions socials.
- Tema 6. Cultura, persona y societat. Socialització i agents.
- Tema 7. El procés psicosocial de construcció de la identitat.

MÒDUL II: LA CONFIGURACIÓ DEL MÓN ACTUAL

- Tema 8. El canvi social.
- Tema 9. La configuració del món actual.
- Tema 10. Diversos eixos d'estratificació social. Diversos eixos de desigualtat.

MÒDUL III: LA PERSPECTIVA CRÍTICA D'ANÀLISI SOCIAL DELS REPTES DEL MÓN ACTUAL

Tema 11. Normalitat, desviació i control social.

Tema 12. Societat i Pobresa.

Tema 13. Societat, Salut i Salut mental.

Tema 14. Societat i Infància.

Tema 15. Societat i Delinqüència.

Tema 16. Societat i Drogodependències.

Tema 17. Societat i Gènere.

Tema 18. Societat i Vellesa.

Tema 19. Immigració.

MÒDUL IV: LA RECERCA EN CIÈNCIES SOCIALS

Tema 20. El Procés d'investigació Social.

Tema 21. Introducció a les Tècniques d'Investigació Social Quantitatives.

Tema 22. Introducció a les Tècniques d'Investigació Social Qualitatives.

METODOLOGIA

ACTIVITAT PRESENCIAL (40%)

-Exposició del temari per part del professorat: 20%

-Exposicions de l'alumnat (orals i multimèdia): 5%

-Participació en les activitats pràctiques realitzades a l'aula: 10%

-Tutories: 5%

ACTIVITAT NO PRESENCIAL –Autònom i/o cooperatiu- (60%)

-Anàlisi, Lectura i Reflexió: 10%

-Recollida i tractament d'informació: 10%

-Realització de treballs individuals/grupals: 30%

-Estudi del contingut de la matèria: 10%

AVALUACIÓ

Les activitats d'avaluació són:

1. Realització de dos exàmens individuals sobre el contingut teòric de la matèria: 12,5% + 12,5% (que fan mitjana).
2. Activitats pràctiques individuals dutes a terme per l'estudiant (Exposicions orals a classe, comentaris de text, vídeo Forum, mapes conceptuals, fòrums de debat, etc.): 50%.
3. Participació / Assistència a tutories, activitats, etc.: 25%

Per superar la matèria s'ha d'obtenir una qualificació igual o superior a 5 (sobre 10) EN cadascuna de les activitats

BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA

Bibliografia bàsica

- AGUIRRE A. (1993). *Diccionario temático de Antropología*, Barcelona, Ed. Boixareu.
- BOHANNAN, P., *Para raros nosotros. Introducción a la antropología cultural*. Madrid: Akal, 1996.
- GIDDENS, A. (1991). *Sociología*. Madrid, Alianza.
- GINER S. y otros autores (1998). *Diccionario de Sociología*, Madrid, Alianza.
- KOTTAK, C. (2007). *Antropología*, Madrid, McGraw Hill.
- LLOBERA R. *Manual de Antropología Social*. B. Pòrtic, 1999.

Bibliografia ampliada/complementària

- ALBA, A. (2000) *La riqueza de las familias*, Barcelona, Ariel.
- APPLE, M. (2002) *Educuar "como Dios Manda" Mercados, niveles, religión y desigualdad*, Barcelona, ed. Paidós.
- AUGÉ, M.; COLLEYN, J.P. (2005) *Qué es la antropología*. Barcelona, Paidós.
- BAUMAN, Z. (2001). *Globalització*, B, Pòrtic.
- BERGER, P.L. i LUCKMANN, T. (1988). *La construcción social de la realidad*. Barcelona, Herder
- BOHANNAN A i GLAZER., M. (1992). *Antropología: lecturas*, Madrid, Mc Graw Hill.
- BOURDIEU, P. (1991). *La distinción*. Madrid, Taurus.
- BOURDIEU, P. (2006). *Auto análisis de un sociólogo*, B, Anagrama.
- CALLEJO, J. i VIEDMA, A. (2006). *Proyectos y estrategias de investigación social. La perspectiva de la intervención*. Madrid, McGraw Hill.
- CARABAÑA, J. (1995). *Desigualdad y clases sociales. Un seminario en torno a E. Olin Wright*, Fundación Argentaria, ed. Visor, Madrid.
- CAMPILLO, J.E. (2007). *El mono obeso*, Barcelona, Drakontos.
- DIAMOND, J. (2006). *Colapso*, Barcelona: Debolsillo.
- DOMÍNGUEZ, M.; SIMÓ, M. (2003). *Tècniques d'Investigació Social Qualitatives*. Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona. Col·lecció Metodologia, 13.
- EMBER, C. y EMBER, M. *Antropología Cultural*. Madrid: Prentice Hall, 1997.
- FAGAN, B. *La pequeña edad del hielo*, B., Gedisa.
- FEIXA, C. *De jóvenes, bandas y tribus*, B. Ariel
- FRIGOLE J. Et alii (1995). *Antropología Social*. Barcelona, Proa.
- GAGGI, M. y NARDUZZI, E. (2006). *El fin de la clase media* Madrid. Lengua de Trapo.
- GARCIA CANCLINI, N. (2004). *Diferentes, desiguales y desconectados*, Barcelona, Gedisa.
- GARCIA FERRANDO, M.; IBAÑEZ, J.; ALVIRA, F. (1994). *El análisis de la realidad social*. 2a edició rev. i amp. Madrid: Alianza. Alianza Universidad Textos, 105.
- GEERTZ, C (1987). *La interpretación de las Culturas*, Barcelona, Gedisa
- GIDDENS, A., *Consecuencias de la modernidad*. Madrid: Alianza Editorial, 1994.
- GINER S. et alii (1996). *La cultura catalana: el sagrat i el profà*, Barcelona, Ed.62.
- GUIONET, DR. NEVEU, E. (2005). *Feminins/Masculins. Sociologie du genre*, ed. Armand Colin, Paris.
- HARRIS, M (1988). *Introducción a la Antropología general*. Madrid, Alianza.
- HARRIS, M. (1990). *Bueno para comer*, Madrid, Alianza.
- HARRIS, M., *Teorías sobre la cultura en la era posmoderna*. Barcelona: Crítica, 2000.
- HARRIS, M., *El desarrollo de la teoría antropológica. Una historia de las teorías de la cultura*. Madrid: Siglo XXI, 2008.
- HAMMERSLEY M. y ATKINSON P., *Etnografía. Métodos de investigación*. Barcelona:

- Paidós, 1994.
- KNIPMAYER et al. (1980). *Escuelas, pueblos y barrios. Antropología educativa*, Madrid, Akal.
- KYMLICKA, W. (2007). *Multicultural Odysseys. Navigating the New International Politics of Diversity*. Oxford, University Press.
- MACIONIS J J y K. PLUMMER (2004). *Sociología*, Madrid, McGraw Hill.
- MALGESINI, G., y JIMÉNEZ, C., *Guía de conceptos sobre migraciones, racismo e interculturalidad*. Madrid: La cueva del oso, 1997.
- MALLART, L. (2004). *Sóc fill dels Evuzok: la vida d'un antropòleg al Camerú*. Barcelona La Campana.
- MAYORAL, D. (2007). "La organización social del género" a Merino, R. De la Fuente, Gl. *Sociología para la intervención social y educativa*, Madrid, Ed. Complutense, pp.188-221.
- MOLINA, F. (2002). *Sociología de la Educación Intercultural*. Buenos Aires, Lumen.
- MORELL, A. (2002). *La legitimación social de la pobreza*, Barcelona, Anthropos.
- PALLARES, J. (1996) *El placer del escorpión*, Lleida, Milenio.
- PATEL, R. (2008). *Obesos y famélicos*. Barcelona, Los libros del Lince.
- PRAT, J.; MARTINEZ, U.; CONTRERAS, J.; y MORENO, I. (Eds.), *Antropología de los pueblos de España*. Madrid: Taurus, 1991.
- REYNOSO, C., *Corrientes en antropología contemporánea*. Buenos Aires: Biblos, 1995.
- RODRIGUEZ IBAÑEZ, J.E. (1998). *¿Un nuevo malestar en la cultura?* Madrid, CIS.
- ROSSI, I., y O'HIGGINS, E., *Teorías de la cultura y métodos antropológicos*. Barcelona: Anagrama, 1981.
- SAGREGA, M. (1992). *El edadismo contra "jóvenes" y "viejos". La discriminación universal*, Madrid, Fundamentos.
- SAPOLSKY, R. M. (2007). *El mono enamorado*, Barcelona, Paidós.
- SUBIRATS, J. (2004). *Pobresa i exclusió social. Una anàlisi de la realitat espanyola i europea*, ed. Fundació La Caixa, Col. Estudis Socials, n.16
- TAYLOR, S. J. y BOGDAN, R. *Introducción a los métodos cualitativos de investigación*. Paidós, Barcelona, 1992.
- TEZANOS, J. F. (2001). *La sociedad dividida. Estructuras de clases y desigualdades en las sociedades tecnológicas*. Biblioteca Nueva, Madrid
- VALCÁRCEL, A. (comp.) (1994). *El concepto de igualdad*, Madrid, Pablo Iglesias.
- VVAA (2008) *Informe FOESSA*, Madrid, Fundación FOESSA
- VELASCO, H. (comp.), *Lecturas de antropología social y cultural. La cultura y las culturas*. Madrid: UNED, 1995.
- VELASCO H. y A. DIAZ (1997). *La lógica de la investigación etnográfica*, Madrid, Trotta.
- WAAL, F. de (1993). *La política de los chimpancés*, Madrid, Alianza.
- WARD, D.A., CARTER, T.J. i PERRIN, R.D. (1994). *Social Deviance. Being, Behaving, and Branding*, Needham Heights, Allyn and Bacon.
- WRIGHT, R. (2006). *Breve historia del progreso*, Barcelona, Urano.

CRONOGRAMA: ACTIVITATS D'APRENTATGE

SESSIO	MODALITAT (P/NP)	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS	TASQUES ALUMNES	RECOMANACIONS	AVALUACIÓ
1: PRESENTACIÓ DE LA MATÈRIA (2h.) 1 SEM	P (2h.)	PRESENTACIÓ DE LA MATÈRIA (OBJECTIUS, COMPETÈNCIES, CONTINGUTS, METODOLOGIA I AVALUACIÓ)	CONÈIXEMENT DELS OBJECTIUS, COMPETÈNCIES, CONTINGUTS, METODOLOGIA I AVALUACIÓ	ASSITÈNCIA A CLASSE PREGUNTAR DUBTES		
BLOC / MÒDUL 1 (49h.) 10 SEM	P(39h.) + NP (20h.)	EXPOSICIÓ DELS CONTINGUTS DEL MÒDUL 1 (Temes 1-7) ACTIVITATS PRÀCTIQUES PLANTEJADES	OBJ. 1, 2, 3, 13, 14	ASSITÈNCIA A CLASSE PREPARACIÓ I PARTICIPACIÓ EN ACTIVITATS PRESENCIALS DUR A TERME ACTIVITATS PRÀCTIQUES INDIVIDUALS PREPARACIÓ / REALITZACIÓ EXÀMEN INDIVIDUAL (CONTINGUTS MÒDUL 1)		SI SI SI
BLOC / MÒDUL 2 (20h.) 3 SEM	P(10h.) + NP (5h.)	EXPOSICIÓ DELS CONTINGUTS DEL MÒDUL 2 (Temes 8-10) ACTIVITATS PRÀCTIQUES PLANTEJADES	OBJ. 4, 5, 13, 14	ASSITÈNCIA A CLASSE PREPARACIÓ I PARTICIPACIÓ EN ACTIVITATS PRESENCIALS DUR A TERME ACTIVITATS PRÀCTIQUES INDIVIDUALS		SI SI
BLOC / MÒDUL 3 (74h.)	P(49h.) + NP (25h.)	EXPOSICIÓ DELS CONTINGUTS DEL MÒDUL 3 (Temes 11-	OBJ. 6, 7, 8, 13, 14	ASSITÈNCIA A CLASSE PREPARACIÓ I PARTICI-		

SESSIO	MODALITAT (P/NP)	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS	TASQUES ALUMNES	RECOMANACIONS	AVALUACIÓ
12 SEM		19) ACTIVITATS PRÀCTIQUES PLANTEJADES		PACIÓ EN ACTIVITATS PRESENCIALS DUR A TERME ACTIVITATS PRÀCTIQUES INDIVIDUALS		SI SI
BLOC / MÒDUL 4 (150h.) 6 SEM.	P(20h.) + NP (130 h.)	EXPOSICIÓ DELS CONTINGUTS DEL MÒDUL 4 (Temes 20-22) ACTIVITATS PRÀCTIQUES PLANTEJADES	OBJ. 9, 10, 11, 12, 13, 14	ASSITÈNCIA A CLASSE PREPARACIÓ I PARTICIPACIÓ EN ACTIVITATS PRESENCIALS DUR A TERME ACTIVITATS PRÀCTIQUES INDIVIDUALS PREPARACIÓ / REALITZACIÓ EXÀMEN INDIVIDUAL (CONTINGUTS MÒDULS II y III)		SI SI SI

HORES TOTALES TREBALL PRESENCIAL: 120 h.

HORES TOTALES DE TREBALL NO PRESENCIAL: 180 h.